

NR 02

Massor av musik
under orgeldagarna.
Sidan 2

Fira påsk i din
församling!
Sidan 4-5

Kontakter knyts
på språkcafé.
Sidan 9-11

Det nya livet
spirar!
Sidan 12

**Hur är det att jobba med döden
som sin vardag?**

Möt Lisen Lindqvist, kyrkogårdsarbetare. **Sidan 6-8**

ÖSTERHANINGE FÖRSAMLING

Besöksadress Runstensvägen 14
Postadress Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel 08-555 670 00
telefonid: månd-torsd kl 08.15-12.00,
13.00-16.30
fred kl 08.15-12.00, 13.00-16.00
Telefax 08-555 670 03

HEMSIDA

www.osterhaningeforsamling.se

E-POST:

osterhaninge.forsamling@svenskakyrkan.se

PLUSGIRO 10 00 04-1

BOKNING AV DOP, VIGSEL OCH BEGRAVNING

08-555 670 10
Borgerlig begravning 08-555 670 02

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNINGEN

Kyrkogårdschef
Leena Poutiainen 08-555 670 01
Assistent Carolina Hösoyén 08-555 670 02
osterhaninge.kyrkogard@svenskakyrkan.se
Begravningsombud
Bo Forslund, 070-651 89 48

BEHÖVER DU PRATA MED NÅGON SOM HAR TYSTNADSPLIKT?

En präst finns alltid tillgänglig
måndag-fredag kl 10.00-12.00.
Ring vår växel 08-555 670 00 eller besök oss.
Mellan kl 21.00-06.00 kan du nå
Jourhavande präst på telefon 112.

KYRKOHERDE

Krister Stenberg, tel 08-555 670 23

REDAKTION & INFORMATION

Ansvarig utgivare Krister Stenberg
Redaktör/Informatör
Charlotte Persson 08-555 670 36
Informationsassistent
Catharina Fredrikson 08-555 670 35
Grafisk produktion AD Design, Stockholm
Tryck Åtta.45, Solna

Österhaninge Församlingsblad distribueras
av Posten AB som samhällsinformation.

VÅRA KYRKOR

S:T ESKILS KYRKA

Runstensvägen 14, Handen

ÖSTERHANINGE KYRKA

Klockarlötsvägen 28

JORDBRO KYRKA

Moränvägen 17

VENDELSÖ KYRKA

Skomakarvägen 18

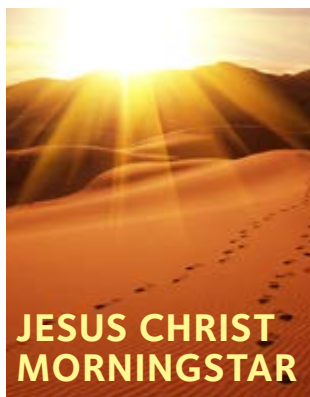
Svenska kyrkan
ÖSTERHANINGE FÖRSAMLING

Notiser

KONFIRMATION 2016/17

I maj får alla som är födda år 2002 inbjudan till konfirmation hem i brevlådan (även 01:or som missade chansen förra året, är välkomna).

Från mitten av april kan du läsa om årets alternativ och anmäla dig på www.osterhaningeforsamling.se. Sista anmälningdag är den 18 september. Vid frågor, kontakta Mikael Gyllstedt.

Söndag 3 april kl 11 i

S:t Eskils kyrka

För tredje året i rad uppförs musikalen Jesus Christ Morningstar i S:t Eskils kyrka. Här bjuds på mycket sång, musik och drama i en gudstjänst med nattvard. Medverkande: Österhaninge församlings körer, solister, instrumentallister. Carl Henrik Widlund, präst.

Jesus Christ Morningstar är ett svar på musikalen Jesus Christ Superstar. Här skildras uppståndelsen, glädjen och förvirringen vid den tid då Jesus uppstod och sände ut sina lärjungar i världen. Jesus Christ Morningstar är skriven av musikern och tonsättaren Olle Widstrand.

S:T ESKILS ORGELDAGAR

Kom och upplev orgeldagarna i S:t Eskils kyrka. I år är temat "orgeln i centrum". Fri entré till alla konserter, anmälan till orgelsupén senast 12 maj till Mikael Fahlstedt 08-555 670 12.

Fredag 13 maj

19.00 *Orgelkonsert*
Gunnar Idenstam

Lördag 14 maj

12.00 *Konsert*
Catharina Ekeberg, sång,
tvärflöjt och orgel och
Mikael Fahlstedt, orgel
15.00 *Orgelkonsert*
Bengt Tribukait, orgel
18.00 *Duettsång och orgel:*
Elisabeth Wärnfeldt och
Ann-Christine Wilund, sång
Mikael Fahlstedt, orgel
19.00 *Orgelsupé*
20.00 *Orgelkonsert*
Mattias Wager

Söndag 15 maj

13.00 *Konsert*
Trio Ligoli, Ulrika Goliats
Fredriksson, sång, Char-
lotta Lindholm, tvärflöjt
och Anders Lindgren, orgel

MUSIKKARNEVAL X 2

Fredag 13 maj kl 9.30-12.00

Samling vid Jordbro kyrka för karnevalståg till Jordbro parklek. På plats kommer vi att ha en musikstund och grilla korv. Vi delar ut såpbubblor och ballonger till alla barn. I samarbete med Jordbro familjecentral. Alla barn och föräldrar som vill är välkomna med! Anmälan senast 11 maj tel 555 670 67 eller 555 670 22.

Tisdag 24 maj kl 9.30-12.00

Samling vid S:t Eskils kyrka för karnevalståg till Rudan. Barnen spelar på instrument som tillverkats i barngrupperna. Vid Rudan trolleri för större barn och samtidigt småbarnsrytmik för de yngre. Vi bjuder på korv med bröd, dryck och kaka. Ta med eget kaffe. Anmälan senast den 13 maj tel 555 670 47.

BESÖK FRÅN HAAPSALU

Helgen 15-17 april får vi besök från vänförsamlingen i Haapsalu. Söndag kl 11 hålls en flerspråkig gudstjänst med nattvard i S:t Eskils kyrka, där representanter från vänförsamlingen medverkar. Efter gudstjänsten serveras lunch.

DAGKOLLO - EN BRA START PÅ SOMMARLOVET!

Välkommen till dagar fyllda med lek, skapande, utflykter och annat spännande.

Kostnad: 100 kr inkl lunch. Begränsat antal platser.

Jordbro kyrka 10-12 år 9-11 juni kl 9-15

Tema: sport och natur
Upptäck friluftsliv och nya sporter. I samarbete med fritidsgårdarna Ung 137 och Parkleken Jordbro.
Frågor och anmälan:
John Rojas Hansson
tel 555 670 68, john.rojas@svenskakyrkan.se

Vendelsö kyrka 9-12 år 9-10 juni, 12-15 juni kl 10-15

Frågor och anmälan:
Ninni Winberg och
Susanne Kumlin, tel
08-555 670 75, vendelso.barnverksamheten@svenskakyrkan.se

DROP IN- DOP

Dopet är en fin högtid, en lång tradition och en handling i tacksamhet över livet. Genom dopet får vi uppleva att vi är en del av något större. Dopet är Guds omfamning, med löfte om att vara med oss under livets alla dagar, oavsett vad som händer.

Vill du döpa ditt barn eller vill du själv döpas?

Lördag 28 maj kl 10-13 är Österhaninge kyrka öppen för drop in-dop. Vi har laddat upp med präster, musiker och kyrkan står redo. Dopkaffe och tårta står framdukat i församlingshemmet. Välkommen att droppa in!

GE EN GÅVA VIA SWISH

Här kan du använda betal-tjänsten Swish. Läs mer om hur du kommer igång med Swish: www.getswish.se.

- Om du vill ge en gåva till församlingen, använd swishnummer **123 512 83 35** (ange ändamål).
- Om du vill ge en gåva till insamlingen Världens barn, använd swishnummer **123 272 13 06**.

Det går också att swisha kollekt, att betala t ex soppluncher och Fairtrade-varor med Swish. Dessa nummer finns tillgängliga i varje kyrka.

Gud möter oss i det fysiska

Betraktelse
Carl Henrik Widlund,
präst

Den schweiziske reformerte teologen Karl Barth, en av 1900-talets kyrkliga giganter, menade att den kristna tron inte är en religion. Religion, enligt hans definition, handlar om människans försök att nå Gud. Den kristna tron handlar om det motsatta: Gud kommer till oss.

Hela Bibeln handlar om Guds handlande genom historien, som kulminerar i att han själv låter sig födas som människa. Julen handlar om hur Gud föds som ett barn av en jordisk mamma, lika utlämnad åt andra människors omsorger som vilket barn som helst. Nu står vi inför påsken, själva hjärtpunkten i kyrkans tro och liv, då vi firar hur den Gud som blev människa dog en mänsklig död på korset. Ingenting mänskligt är främmande för Gud. Inte ens döden. Vi firar också hur Gud besegrar döden när Jesus uppstår från de döda. Och det eviga livet som han tar med sig ut ur graven vill han dela med oss.

Den kristna tron är materialistisk. Den handlar inte om att vi skall upphöja oss till en rent andlig sfär. Gud har antagit det kroppsliga, Kristus både dör och uppstår kroppsligen. Aposteln Paulus menar rentav att det kristna hoppet står och faller med tron på uppståndelsen som en fysisk, historisk realitet: *Om Kristus inte har uppstått, ja, då är vår förkunnelse tom, och tom är också er tro* (1 Kor 15:14). Lärjungen Tomas, som först tvivlar på uppståndelsen, låter sig övertygas när han får känna på den uppståndne Jesus sår med sina egna händer. Gud träder in i vår historiska verklighet.

Än idag möter oss Kristus i det fysiska. Han möter oss i dopets vatten. Han möter oss i nattvardens bröd och vin, som blir bärare av hans kroppsliga närvaro. Kyrkan tror och bekänner en Gud som inte håller sig för fin för det kroppsliga, utan möter oss i element från den värld han har skapat.

Ett kristet liv handlar inte om att söka sig bortom den här världen och de prövningar och frestelser den ofrånkomligen för med sig. Det handlar inte om att söka en harmoni bortom det materiella. Det handlar om att leva i detta livets disharmoni med bibehållet hopp. Eller som biskop Martin Lönnebo uttryckt det: *Lycklig den som kan leva i spänning med bibehållen livslust*. Med detta får vi gå in såväl i Långfredagens mörker som i Påskdagens jublande glädje.

Kalendarium

För utförligt program,
se annonsering i
Mitt i Haninge och www.osterhaningeforsamling.se.

VARJE VECKA:

S:t Eskils kyrka

Ons kl 8.00 Morgonmessa
Ons kl 12.00 Lunchmusik
och soppa
Ons kl 18.30 Veckomässa
Sön kl 11.00 Gudstjänst

Vendelsö kyrka

Tors kl 18.30 Veckomässa
Sön kl 11.00 Gudtjänst

Jordbro kyrka

Sön kl 16.00
Gudstjänst följande datum:
20.3, 25.3, 27.3, 10.4,
24.4, 8.5, 22.5, 5.6

Kryckan – Vallakyrkan

Tisdagar kl 11.30
Lunchandakt
Lör kl 18.00 Sinnesro-
gudstjänst, fika fr 17.00
följande datum: 9.4 och 7.5

Gudstjänster

PALMSÖNDAGEN 20 MARS

11.00 S:t Eskils kyrka
Gudstjänst med nattvard
Magnus Crispin Back
11.00 Vendelsö kyrka
Gudstjänst med små och
stora, Mikael Gyllstedt
Barnkör
16.00 Jordbro kyrka
Gudstjänst med små och
stora, Carl Henrik Widlund

ONSDAG 23 MARS

18.30 S:t Eskils kyrka
Påskvandring
Följ med på en dramatiser-
ad vandring genom
påskens händelser.

SKÄRTORSDAG 24 MARS

18.30 S:t Eskils kyrka
Skärtorsdagsmessa
Veronica Willner
Catharina Ekeberg, sång
18.30 Vendelsö kyrka
Skärtorsdagsmessa
Mikael Gyllstedt

LÅNGFREDAG 25 MARS

11.00 S:t Eskils kyrka
Långfredagsgudstjänst
Helena Edlund
Österhaninge kyrkokör
15.00 Vendelsö kyrka
Långfredagsmusik
Pergolesis Stabat Mater, se
vidare under musik
15.00 Österhaninge kyrka
Musikgudstjänst
Korsets väg
Carita Wigell Collmar,
recitation
Österhaninge kyrkokör,
Mikael Fahlstedt
Kyrkbuss
16.00 Jordbro kyrka
Långfredagsgudstjänst
Magnus Crispin Back
Ann-Christine Wilund, sång
Jan Lindberg, flöjt

PÅSKAFTON 26 MARS

23.00 S:t Eskils kyrka
Påsknattsmässa med dop
Magnus Crispin Back,
Attila Neumerker
Catharina Ekeberg,
solosång

PÅSKDAGEN 27 MARS

11.00 S:t Eskils kyrka
Gudstjänst med nattvard
Helena Edlund
Österhaninge kyrkokör,
Mikael Fahlstedt
Fredrik Ohlsson, trumpet
Kyrkkaffe
11.00 Österhaninge kyrka
Gudstjänst med nattvard
Krister Stenberg
Mathias Brorson, sång
Sonny Espling, trumpet
11.00 Vendelsö kyrka
Gudstjänst med nattvard
Leif Wiking
15.00 S:t Eskils kyrka
Gudstjänst på finska med
nattvard
Eija Alpimaa Magnusson
Körensemble, Fredrik
Ohlsson, trumpet
16.00 Jordbro kyrka
Gudstjänst med nattvard
Carl Henrik Widlund
Ann-Christine Wilund, sång
Perolof Hellström, trumpet

ANNANDAG PÅSK 28 MARS

11.00 S:t Eskils kyrka
Gudstjänst med nattvard
Attila Neumerker

SÖNDAG 3 APRIL

11.00 S:t Eskils kyrka
Jesus Christ Morningstar
Se sidan 2.

Musik

STABAT MATER

Långfredag 25 mars
15.00 Vendelsö kyrka
Långfredagsmusik
Pergolesis Stabat Mater
Vendelsö kammarkör och
ungdomskör
Stråkensemble ur kungliga
hovkapellet
Eva Brink, orgel
Maria Wackt, dirigent
Leif Wiking, präst

MUSIKALEN JESUS CHRIST

MORNINGSTAR

Söndag 3 april
11.00 S:t Eskils kyrka
Se sidan 2.

KYRKOKONSERT

Söndag 10 april
18.00 S:t Eskils kyrka
Michael Haydn
– *Konsert i C-dur*
Sören Jansson, viola och
Mikael Fahlstedt, orgel.
Franz Schubert
– *Mässa i G-dur*
Katarina Rudéus, sopran,
Eric Thorslund, tenor och
Anders Jalkéus, bas, Öster-
haninge kyrkokör, AcQuire
och Haninge sinfonietta
Sabine Beyer, dirigent

MUSIKCAFÉ

Söndag 17 april
18.00 S:t Eskils kyrka
Fahlstedts flickor reunion IX
Mikael Fahlstedt, piano

VALBORGSMÄSSOSÅNG

Lördag 30 april
18.00 S:t Eskils kyrka
Österhaninge kyrkokör
och Mikael Fahlstedt
Gunilla Franklin, sång
Linnea Hällqvist, violin

GÖKOTTA

Kristi Himmelfärds dag
5 maj
11.00 Vendelsö kyrka
Södertörns brass
Vid vackert väder är vi ute.

S:T ESKILS ORGELDAGAR

Fre-sön 13-15 maj
Tema: Orgeln i centrum
Se program på sidan 2.

VÅRKONSERT**Söndag 15 maj**

16.00 Jordbro kyrka
Audite, Optimistkören
Patrik Brask, trummor
Sara Bjäde Jarl

MUSIKALEN GRYNINGS LJUS**Söndag 22 maj**

16.00 S:t Eskils kyrka
S:t Eskils barnkör,
Vendelsö barnköer
Catharina Ekeberg,
Kamilla Arlestrand,
instrumentalister

VÅRKONSERT**Söndag 22 maj**

16.00 Vendelsö kyrka
Vårsånger, visor och delar
ur folkmusikmässan
”I välsignan och fröjd”
Kören Vislustan,
Annika Kabel

MEDELTIDSKONSERT**Lördag 28 maj**

15.00 Vendelsö kyrka
Vendelsö kyrkas körer

KÖRKONSERT**Söndag 29 maj**

18.00 S:t Eskils kyrka
Kören AcQuire,
Anders Klint

MUSIKCAFÉ**Söndag 12 juni**

18.00 S:t Eskils kyrka
Vokalensemblen Freja
Mikael Fahlstedt, piano

Mötesplatser**LUNCHMUSIK OCH SOPPA****S:t Eskils kyrka**

Varje onsdag
kl 12.00 lunchmusik,
kl 12.30 sopplunch

CAFÉ TISDAG**Jordbro kyrka**

Öppen träffpunkt med
kaffe, småprat, gemenskap,
andakt och olika program
varannan tisdag kl 9.30-
11.30: 22/3, 5/4, 19/4, 3/5,
17/5 och 31/5.

ÖPPET KYRKTORG**Vendelsö kyrka**

Onsdagar kl 13.00-15.00
En träffpunkt för daglediga
i alla åldrar, möjlighet till
en kopp kaffe, en sång, en
berättelse, samtal och
gemenskap.

TORS DAGSCAFÉ**Brandbergens seniorcenter**

Jungfruns gata 419
Fika och program varje
torsdag kl 13.00
Kontaktperson:
Malin Persson

MUSIKLUNCH**Vendelsö kyrka**

Tisdagar kl 12.00-13.00:
19/4 *Orgellunch*
Maria Wackt, orgel
31/5 *Folkmusik*

SOPPA PÅ MUSIK**Jordbro kyrka**

Musik, soppa och trevligt
sällskap en tisdag i måna-
den kl 12.00:
12/4 Pergolesis Stabat Mater
Birgitta Brorström,
Margareta Elmerstad och
Kristina Franskevitch
*10/5 Vår- och försommar-
sång*
Kerstin Lostig
*7/6 Den blomstertid nu
kommer*
Ulrika Zettersten, sång
Niclas Steeve, piano och
sång

KYRKPUB**Vendelsö kyrka**

Fredag 22.4 kl 19.00-21.30
*Så vill jag bli – en hyllning
till Björn Afzelius.*
Cecilia och Bengt Kyllinge
Stark underhållning – lätt
dryck. Barnpassning.
Entré 50 kr.

ARBETSKRETSEN I HANDEN**S:t Eskils kyrka**

Fika och gemenskap var-
annan måndag kl 13.00
Vi inleder med andakt i
kyrkan. Nya och gamla
medlemmar är välkomna.
Kontaktperson: Malin
Persson

VENDELSÖ KYRKLIGA**SYFÖRENING****Vendelsö kyrka**

Syföreningen träffas var-
annan tisdag kl 13.00-
15.00 och *Stödstrumporna*
varannan torsdag kl 18.00-
21.00. Nya och gamla
medlemmar är välkomna.

KRYCKAN*Sleipnervägen 111*

En mötesplats för hemlösa,
missbrukare och utsatta.
Öppettider: tis, ons, tors
kl 8.00-14.00 café (kl 8.00
frukost, kl 12.00 lunch)
fre kl 8.00-13.00 café

Suomenkielinen toiminta

Finskspråkig verksamhet

Pääsiäisrukous

*Jeesus, Vapahtaja, kiitos sinulle siitä,
että ylönousemuksesi voima voi ulottua meidänkin
sisimpäämme.*

*Voit kutsua elämään sen mikä on ollut kuollutta,
peitettyä ja haudattua.*

*Voit eheyttää lukkiutuneet ihmissuhteet ja avata
katkeruuden salvat.*

*Kiitos, että sinä vapautat meihin kätkemäsi voimavarat ja
kutsut meidät ylönousemukseen ja iloon.*

(Kirjasta Rukouksen aika)

Kevään toimintaa St. Eskilin kirkolla

27/3 klo 15.00 Ehtoollisjumalanpalvelus ja pääsiäisruokailu

29/3 klo 13.00 Tiistai tapaaminen

6/4 klo 18.00 Laulu-ilta

12/4 klo 13.00 Tiistai tapaaminen

17/4 klo 11.00 Monikielinen ehtoollisjumalanpalvelus.

Mukana vieraita Haapsalun ystävyysseurakunnasta.

26/4 klo 13.00 Tiistai tapaaminen

10/5 klo 13.00 Tiistai tapaaminen

11/5 klo 18.00 Laulu-ilta

15/5 klo 15.00 Kansanlaulumessu

En arbetsdag på begravningsplatsen

– Jag trivs med utomhusjobbet, möten med anhöriga och med mina arbetskamrater. Elisabeth Lisen Lindqvist har jobbat på Österhaninge begravningsplats i 22 år. Hon började som säsongsarbetare och fick så småningom fast tjänst. – Jag har ett väldigt varierat arbete, säger hon.

I Österhaninge församling finns två kyrkogårdar – en kring Österhaninge kyrka med mestadels äldre gravar och den nyare begravningsplatsen som ligger en bit bort längs Klockarlötsvägen. Här jobbar sex personer året om, på sommarhalvåret förstärks styrkan med några säsongsarbetare och sommarjobbade ungdomar.

– Jobbet varierar en hel del med årstiderna. Under vår, sommar och

höst är det mycket arbete med grönytor, växtlighet och planteringar. Under vintern får vi tid för olika renoveringar och annat som behöver göras, säger Lisen.

Just nu arbetar hon med att restaurera gravstenar från några av kulturgravarna. Det är gravar som valts ut för att bevaras för eftervärlden. Det finns 26 stycken och de har valts ut

utifrån kriterier som att de är tids- typiska, säregna, har särskilda inskriptioner eller på grund av den person som ligger begravd på platsen. Fredrika Bremers grav vid Österhaninge kyrka hör hit, till exempel. Det ser ut att vara ett jobb som kräver stor koncentration. Lisen sitter med en tunn, tunn pensel och fyller i bokstäverna med gul färg, sedan ska de förgyllas med bladguld. Lisen har gått kurs hos en konservator för att lära sig hantverket.

Ingen dag den andra lik

Lisens arbetsdag börjar kl 7 och hon säger att ingen dag är den andra lik. Under vintern har hon ibland snöberedskap och ska vara beredd att rycka ut från fem på morgonen för att skotta och sanda kring kyrkorna och på begravningsplatsen. Ibland handlar arbetsdagen om att använda eller ta hand om maskinparken med traktorer, gräsklippare och andra arbetsredskap.

– Det är ett tungt jobb, även om det har blivit bättre än vad det var förr. Min rygg har tagit stryk, man får träna för att hålla sig i form.

En annan del av jobbet är att möta anhöriga för att visa gravplatser eller

HAR DU FÖRLORAT EN NÄRA ANHÖRIG ELLER VÄN?

Välkommen till en samtalsgrupp där du möter andra som liksom du har drabbats av sorg. Många människor har erfarit att det är betydelsefullt att möta andra som mist en nära anhörig och att tillsammans få tala om det svåra.

När vi möts dricker vi en kopp kaffe eller te i all enkelhet och delar med oss av våra erfarenheter. Vi kommer att tala om den sista tiden, om uppbrott och begravning, om tiden efteråt och hur det är nu.

Vi träffas i S:t Eskils kyrka i Handen, 7 gånger. Anmäl dig till Eija Alpipmaa Magnusson, präst, telefon 555 670 53. Grupper startar 2-3 gånger per år.

VI SÖKER GRAVRÄTTSSINNEHAVARE

Kyrkogårdsförvaltningen har under några år sökt efter gravrättsinnehavare på kyrkogården och begravningsplatsen. Vi har fått kontakt med flera anhöriga som tecknats som gravrättsinnehavare, men fortfarande saknas många. Att vara antecknad i gravboken är en förutsättning för att kunna utöva sin rätt som följer begravningslagen, till exempel att bestämma vilka som ska gravsättas inom gravplatsen, gravordningens utseende och utsmyckning. Att vara innehavare innebär även förpliktelser såsom att hålla gravplatsen i ordnat och värdigt skick.

Vi har satt upp små vita skyltar på de gravar där vi fortfarande inte fått kontakt med anhöriga. Är du osäker på ifall du är gravrättsinnehavare eller har andra frågor är du välkommen att kontakta kyrkogårdsförvaltningen.

vara med vid en urnsättning. Under sommarhalvåret har Lisen också hand om asksättningar i minneslunden.

Tänker du mycket på döden?

– Jag lämnar det när jag åker härifrån, det gör jag. Tänker inte på det dagligen heller. När jag har en urnsättning eller visning så går jag in i den rollen. Jag blir naturligtvis berörd av situationen, men för att det ska bli så bra som möjligt för de anhöriga, får jag lägga mina egna känslor åt sidan.

När döden kommer nära

– Min mamma gick bort för tre år sedan. Vi hade begravningen i ceremonilokalen här och efteråt sänkte vi själva ned mammas kista i graven. Det vill jag gärna dela med mig av till anhöriga som undrar – familjen får gärna sänka kistan själva, oavsett om begravningen skett i ceremonilokalen eller i någon av kyrkorna. Man får också hämta ut urnan och gravsätta den utan närvaro av vaktmästare eller präst (det gäller dock inte på askgravplatsen eller i minneslunden).

Båda Lisens föräldrar ligger begravda på begravningsplatsen
– Det känns jättefint, jag kan gå förbi

och säga ”tjena farsan”. Jag måste inte åka till någon annan kyrkogård, de finns runt omkring mig. Det känns vackert.

För en del kan en kyrkogård vara en skrämmande plats, kanske inte minst på grund av alla skräckfilmer som spelas in i den miljön eller bara för att den påminner om döden. För andra är det en rofylld plats som man söker sig till för att minnas sina anhöriga.

– Jag var också lite rädd för kyrkogårdar innan jag började här, men jag tycker inte att det är obehagligt längre. Jag ser inga döda människor i mitt arbete. Jag har väldigt stor respekt för de döda, men ingen läskig känsla. Nu vet jag exakt hur hela processen går till, inte minst sedan mina egna föräldrar gick bort.

Många möten med anhöriga

När anhöriga kommer till begravningsplatsen är det ofta Lisen eller någon av hennes kollegor de möter i första hand. Hennes roll är att finnas med när anhöriga väljer ut en gravplats och svara på de frågor som kan uppstå. När det är dags för urnsättning, är det Lisen som kommer med urnan, följer med de anhöriga till graven och finns till hands när urnan sänks.

– Det händer att anhöriga uttrycker uppskattning över att de blivit väl omhändertagna och att det blev ett fint möte. Det känns väldigt varmt när de upplever mötet som äkta. Jag vet ju hur jag själv skulle vilja bli bemött i en sådan situation och vet en del om vilka frågor som kan komma.

– En gång visade jag kistgravplatser för en kille som hade svår cancer. Han visste att han inte hade så lång tid kvar att leva. Han besökte begravningsplatsen tillsammans med sin fru och de åkte runt för att titta på olika gravplatser. Efter visningen frågade hans fru, vi var ungefär jämgamla, om jag ville vara med på begravningen. Det tycker jag var en fin gest. Han gick bort bara någon månad senare och jag deltog i begravningen.

Ökad tillgänglighet

Begravningsplatsen är en kyrkogård i ständig utveckling. År 2012 invigdes Österhaningesalen, en neutral ceremonilokal utan religiösa symboler, som kan användas för begravningar oavsett religion. I anslutning till ceremonilokalen finns en ny bisättningslokal.

Just nu pågår ett projekt för att öka tillgängligheten på begravningsplatsen. Vissa vägar har breddats, för att binda samman de båda infarterna och göra det möjligt att nå begravningsplatsens alla delar från båda hållen. I anslutning till minneslundan finns nya p-platser för rörelsehindrade och den stig som går upp i lunden ska sänkas för att rullstolar ska kunna ta sig fram.

Säkerheten är också viktig på begravningsplatsen, både för de som arbetar där och för besökande.

– Vi gjorde en säkerhetsöversyn av alla gravstenar under hösten, berättar Lisen. Vi mätte vinklar på gravstenarna och gjorde dragtester för att se till att de inte rasar.

TEXT **CHARLOTTE PERSSON**
FOTO **CATHARINA FREDRIKSON**

NY KYRKOGRÅRDSCHF

Jag heter Leena Poutiainen och är ny kyrkogårdschef i Österhaninge församling efter Kai Toneby som går i pension. Jag kommer från finska Lappland, norr om odlingsgränsen så det är lite kul att jag blev odlings-/trädgårdsintresserad. Jag är utbildad trädgårdsingenjör och har bott i Sverige sedan 1981. De senaste åren har jag jobbat som arbetschef i Jönköpings pastorat, där jag fått insyn i hur en kyrkogårdsförvaltning fungerar, olika frågor kring begravningsverksamheten, att möta människor i sorg och gestalta nya gravplatser. Jag har under olika studiebesök sett hur otroligt vackra kyrkogårdar vi har i Sverige. Många är imponerande parkområden.

Jag ser verkligen fram emot att arbeta i Österhaninge församling och lära känna församlingsbor och nya kollegor. Det innebär nya utmaningar.

Paus i arbetet. Lisen tillsammans med arbetskamraterna Per Fahlström, Leif Elfmark och Ari Korpela.

Kontakter knyts på språkcafé

Varje onsdag eftermiddag fylls Jordbro kyrka av människor som vill lära sig det svenska språket och hitta en plats i det svenska samhället. Språkcaféet ger en chans till möten med svensktalande och att öva på svenska.

– Det finns många sätt att finnas där för sin medmänniska, språkcaféet är ett, säger Andrea Isaks-son. Jag tror att det handlar om att våga vara nyfiken och vilja förstå en annan människas val i livet.

George Alkhoury och hans fru Hanadi Kret, har flytt från kriget i Syrien med sina två små döttrar Laure 3,5 år och Lia 2,5 år. De bor på ett tillfälligt boende i Haninge, tillsammans med hundra andra nyanlända.

– För oss har mötet med kyrkan betytt allt, säger George. Vi är så tacksamma för Carl Henrik, Ylva, Andrea och de andra som jobbar med språkcaféet.

Familjen har fått veta att de snart ska förflyttas till en annan plats, men vet ännu inte vart. Trots att framtiden ser så oviss ut, så går det inte att ta

George och Hanadi med döttrarna Laure och Lia.

miste på deras lättnad över att ha sluppit undan kriget.

– Vi bodde i ett fint hus i Damaskus, min man drev en butik som sålde presentartiklar och jag jobbade som lärare i engelska. Vårt bostadsområde hamnade mitt i skottlinjen. När vi lämnade vårt hem på morgonen, visste vi inte om det skulle stå kvar när vi kom hem igen.

Efter flera år av krig blev situationen ohållbar. Det blev allt svårare att fortsätta driva affärsrörelsen, de kände sig ständigt otrygga och bevitnade hur människor omkring dem blev skadade eller dödade. Förödelsen var enorm.

Smycken finansierade flykt

De bestämde sig för att fly landet och finansierade resan genom att sälja de

smycken Hanadi fått i bröllopsgåva. Familjen tog sig via Libanon till Turkiet. Därifrån reste de med båt till Grekland, en liten båt överlastad av människor.

– Det var en mycket farlig resa, vi visste faktiskt inte om vi skulle överleva eller dö, berättar Hanadi. När vi kom till Grekland kändes det som att vårt nya liv började. Vi sa till varann – vi lever! Även om vi har en lång resa framför oss med svårigheter, så är vi trygga.

De berättar att Röda korset och FN hjälpte dem efter vägen, de fick mat och möjlighet att ta sig vidare med tåg. De visste på förhand att de ville söka sig till Sverige, även fast George bror valt att stanna i Tyskland. Jag frågar om de vill återvända till sitt hemland.

– Nej, vi vill inte åka tillbaka. Vi vill börja ett nytt liv här med våra flickor. Vi hoppas på att hitta bostad och arbete. Just nu är det krig i Syrien och läget kommer troligen att vara instabilt en lång tid framöver. Men i framtiden hoppas vi kunna hälsa på våra föräldrar som är kvar där.

– Här kan man också ställa frågor om det svenska språket och om seder och bruk, säger Ylva. Många uppskattar att göra praktiska saker ihop, som att laga mat och äta tillsammans.

– Det är väldigt givande att möta nyanlända. Jag får vara en kulturbärare samtidigt som jag får chansen

att lära mig mycket av alla de människor jag möter.

– Vår uppgift som kyrka handlar om att finnas där för varandra oavsett vad vi kommer ifrån för bakgrund, fyller Andrea i. Vi har alla olika vanor med oss men samma behov av gemenskap och omtänksamhet.

Nya kontakter knyts

Bigard Madyar och Kamal Mohammadyan kommer från den iranska delen av Kurdistan. De har varit i Sverige snart fyra månader tillsammans med sin son Bardia, 4 år. De berättar att de lärt känna paret Thore och Ulla-Carin, som de fått kontakt med tack vare personalen på språkcaféet. De har träffats några gånger, varit hemma hos dem på middag och gått på museum. Vid ett tillfälle körde Thore dem runt i Haninge för att visa olika ställen som de behöver känna till. De berättar också

Döttrarna Laure och Lia springer runt i lekrummet med de andra barnen. På ytan syns ingen skillnad mot andra lekande barn, men de bär med sig upplevelser som inga barn skulle behöva ha.

– Vår äldsta dotter blir fortfarande rädd av höga ljud och håller för öronen. Minnet av bomberna sitter djupt i henne. Jag har pratat med en läkare och han säger att det kommer att ge sig med tiden, men det gör ont i modershjärtat att se hur hon mår.

”Jag får vara en kulturbärare”

Medan vi samtalar pågår en lektion i svenska. Idag lär Ylva Lundgren och Carl Henrik Widlund ut begrepp som har med Sveriges geografi att göra – öar, sjöar och vad huvudstad betyder. Alla antecknar flitigt och försöker uttala orden.

– Vad duktiga ni har blivit, utbrister Ylva. Jag har varit borta i ett par veckor och redan pratar ni så här bra!

Och det lyser verkligen av entusiasm och vilja att lära sig i gruppen. Några har fått börja på SFI, för andra är det här det enda tillfället i veckan som de har möjlighet att lära sig och tala svenska.

att deras son fått arva en cykel efter parets barnbarn.

– Min son är verkligen lycklig över den. Han har också fått några dvd-skivor med lektioner i svenska.

– Ulla-Carin lagade jättegod svensk mat till oss, kött och grönsaker. Hon bjöd också på en väldigt god kaka,

som jag försökte baka själv sedan – det blev inte så lyckat, skrattar Bigard.

– Vi ville gärna komma till Sverige, eftersom det svenska folket är generöst och vänligt. Vi hoppas att vi kan bidra till och bli en del av samhället här.

– Det jag uppskattar mest med språkcaféet är nog just alla kontakter som knyts, säger Ylva. Både mellan oss i kyrkan och besökarna, samt besökarna emellan. Det är fantastiskt att kunna bidra till att människor får ett utökat kontaktnät, då många lämnat sitt naturliga nätverk i hemlandet. Det är också roligt att kunna bjuda in till gemenskapen i församlingen och erbjuda dem att komma till kyrkan i olika sammanhang. Det är också givande att se hur fort många utvecklas språkligt och börjar kunna och våga berätta mer om sig själva

TEXT: CHARLOTTE PERSSON
FOTO: CATHARINA FREDRIKSON

Språkcafé

Träna svenska under lättsamma former. Kontaktperson: Carl Henrik Widlund. Ingen anmälan.

Onsdagar i Jordbro kyrka:
kl 13.30–15.00 (grupp 1)
kl 14.30–16.00 (grupp 2)

KONTAKTA OSS

S:T ESKILS KYRKA

Runstensvägen 14, Handen, vx 555 670 00

Präster

Eija Alpimaa Magnusson, 555 670 53
Magnus Crispin Back, 555 670 52
Attila Neumerker, 555 670 64
Veronica Willner, 555 670 61
Helena Edlund, 555 670 20

Diakon

Malin Persson, 555 670 31

Musik

Catharina Ekeberg, kantor, 555 670 13
Mikael Fahlstedt, organist, 555 670 12

Ungdomsverksamhet

Anna Gyllstedt, 555 670 38
Emelie Hagman, 555 670 28
Therese Qvarfort, 555 670 44
Love Lindholm, tjänstledig
Karin Lind, tjänstledig

Barnverksamhet

Anki Bokvist,
Helena Andersson, 555 670 47
Birgitta Ohlsson, 555 670 57
Andrea Isaksson 555 670 56
Vaktmästare 555 670 90

VENDELSÖ KYRKA

Skomakarvägen 18

Präster

Leif Wiking, distriktschef, 555 670 54
Mikael Gyllstedt, 555 670 77

Diakon

Eva-Lisa Oldeberg, 555 670 72
Helen Cosini, diakoniassistent, 555 670 69

Musik

Maria Wackt, kantor, vuxenkör, 555 670 71
Kamilla Arlestrand, körledare, 555 670 29

Församlingspedagog

Henrik Stenman, 555 670 74

Barnverksamhet

Ninni Winberg, Susanne Kumlin,
Karolina Sundbaum, 555 670 75

JORDBRO KYRKA

Moränvägen 17

Präster

Carl Henrik Widlund, 555 670 62

Musik

Sara Bjäde Jarl, kantor, 555 670 65

Barnverksamhet

Barbro Widarsson,
Ylva Lundgren, 555 670 67

Ungdomsverksamhet

John Rojas, 555 670 68

BRANDBERGEN

Diakon

Malin Persson, 555 670 31

KRYCKAN

Vallakyrkan, Sleipnervägen 111, 777 80 90

Katija Smaliakowa, diakon, 555 670 66
Carina Ekman, diakoniassistent, 555 670 24
Helena Edlund, präst, 555 670 20

Det nya livet spirar!

*Världen som nu föds på nytt
på nytt föder glädjen.
Här på jorden vandrar nu
den uppståndne Herren.
Öst och väst och syd och nord,
eld och vatten, luft och jord
sjunger påskens psalmer.*

Psalm 517:1

Pånyttfödelse! Smaka på det ordet. Eller jag kanske skulle säga – gå ut och lukta på det! I rabatten, vid väggkanten och i en kruka på balkongen sker undren, föds nytt liv. Varje vår får vi uppleva att naturen vaknar på nytt. Fåglar återvänder från fjärran kontinenter och sången ljuder från varje liten buske. Och vi människor vaknar upp ur vår vinterdvala. Vinterkläderna åker av, vi vänder ansiktet mot solen i den första vårvärmen. Dagarna blir längre och ljusare. Vi känner oss ofta vitaliserade och vårkänslorna väcks. Det är som om vi varje år får vakna upp på nytt och vara med om att se livet återfödas omkring oss.

Återfödelse. Naturens stora kretslopp fortsätter, livets cykler återupprepar sig. Våren signalerar att Gud ständigt skapar nytt, återföder. Men det finns orosmoln. Ibland får jag känslan av att Gud skapar nytt och vi människor raserar det lika fort – eller kanske fortare! Alla larmrapporter vi får om en skenande miljöförstöring skrämmar. Hur länge får vi behålla det som våren ger oss av blommor och fåglar? Kommer våra barn att få uppleva mångfalden? Ibland skulle man verkligen vilja ställa allt tillrätta, kunna starta om på nytt. Vi skulle behöva en stor återställningsknapp att trycka på, återställa allt till ursprungligt läge.

Återställelse. Ännu ett ord att smaka på. Kan allt bli som det var tänkt från början? Allt dåligt vi gjort, bli ogjort? Och allt gott och livfullt bestå? När Gud låter sin son Jesus dö på korset i påsktid, är det för att återupprätta relationen mellan Gud och människa. Han dör för att det dåliga vi gjort ska bli återställt och förlåtet. Men en helt återställd jord och skapelse, där är vi inte än! Visst är det något vi behöver jobba för här och nu. Men ytterst kanske det är något vi kan hoppas på först i livet efter detta, att få uppleva nya himlar och en ny jord, en somrarnas sommar.

Men nu ska vi njuta av den vår vi får, uppleva *vår* vår!

*Vi i honom återfår
allt som gick förlorat.
Paradiset nu för oss
öppnar sina portar,
Inget svärd! Från död till liv
kallas vi att leva i
alla somrarnas sommar.*

Psalm 517:4

TEXT: LEIF WIKING

